

ISHLAB CHIQILGAN VA KIRITILGAN:

- O‘zbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi huzuridagi Oliy va o‘rta maxsus, professional ta‘lim yo‘nalishlari bo‘yicha o‘quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2021 yil «24» 08 dagi 4 - sonli yig‘ilishida ma‘qullangan. O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligining 2021 yil «25» 08 dagi 365 - sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi.

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta‘lim davlat ta‘lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta‘lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy malaka ramkasiga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me‘yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish xuquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

60320100- Jurnalistika xalqaro jurnalistika bakalavriat ta'lim yo'nalishining umumiy tavsifi	4
Qo'llanish sohasi	4
<i>60320100 - Jurnalistika: xalqaro jurnalistika bo'yicha ta'lim yo'nalishi Malaka talabining qo'llanilishi</i>	<i>4</i>
Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari	4
<i>60320100 Jurnalistika: xalqaro jurnalistika bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi</i>	<i>4</i>
<i>60320100 - Jurnalistika: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari.....</i>	<i>4</i>
<i>60320100 - Jurnalistika: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining ob'yektlari.....</i>	<i>4</i>
<i>60320100 - Jurnalistika: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining turlari</i>	<i>5</i>
<i>60320100- Jurnalistika: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy vazifalari</i>	<i>5</i>
60320100- Jurnalistika: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar	6
Umumiy kompetensiyalar	7
Kasbiy kompetensiyalar	8
Bibliografik ma'lumotlar	9
Kelishuv varag'i	10

1. 60320100 - *Jurnalistika*: xalqaro jurnalistika bakalavriat ta'lim yo'nalishining umumiy tavsifi

60320100 - *Jurnalistika*: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlar tayyorlash kunduzgi, kechki va sirtqi ta'lim shakllarida amalga oshiriladi. Barcha ta'lim shakllari bo'yicha o'qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Kunduzgi ta'limda bakalavriat dasturining me'yoriy muddati 4 yil.

1.1. Qo'llanish sohasi

1.1.1. 60320100 - *Jurnalistika*: xalqaro jurnalistika bakalavriat ta'lim yo'nalishi Malaka talabining qo'llanilishi.

Malaka talabi 5220104 - *Jurnalistika*: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlovchi barcha oliy ta'lim tashkilotlari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

– mazkur ta'lim yo'nalish bo'yicha malaka talablari, o'quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o'quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas'ul hamda o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv bo'limi boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o'qituvchilari;

– ta'lim yo'nalishining o'quv reja va fan dasturlarini o'zlashtiruvchi oliy ta'lim tashkilotining talabalari;

– bakalavriat bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestasiya komissiyalari;

- ta'limni boshqarish bo'yicha vakolatli davlat organlar;

– oliy ta'lim muassasasini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

– oliy ta'lim tizimini akkreditasiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli Davlat organlari;

- kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

– oliy ta'lim tashkilotlariga o'qishga kirayotgan abituriyentlar, ularning otanalari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. 60320100 - *Jurnalistika*: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi

1.2.1. 60320100 - *Jurnalistika*: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari:

60320100 - *Jurnalistika*: xalqaro jurnalistika - jurnalistika va axborot sohasidagi yo'nalish bo'lib, u davlat, xorijiy mamlakatlar ommaviy axborot vositalari, davlat va nodavlat organlari axborot xizmatlari, jamiyatda tezkor axborot almashinuv va ishonchli axborot bilan ta'minlash kabi kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. 60320100 - *Jurnalistika: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining ob'yektlari:*

- radio eshittirish va teleko'rsatuvlar;
- axboriy va tahliliy istik janrlar;
- axborot agentliklari orqali tarqatiladigan xalqaro sharhlar;
- internet jurnalistikasi materiallari, saytlar, ijtimoiy tarmoqlar, gipermatnlar;
- davlat va nodavlat tashkilot, korxonalar va muassasalar, kompaniyalar (firmalar), ishlab chikarish birlashmalari va boshqalar;

60320100 - *Jurnalistika: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavriyat bitiruvchilari pedagogik qayta tayyorlashdan o'tgandan keyin, professional ta'lim muassasalarida ta'limning vakolatli boshqaruv organlari tomonidan aniqlanadigan umumkasbiy va ixtisoslik fanlarini o'qitish bo'yicha pedagogik faoliyati bilan shug'ullanish huquqiga ega bo'ladi.* Bakalavriyatning kasb ta'limi yo'nalishlari bundan mustasno.

1.2.3. 60320100 - *Jurnalistika: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy faoliyatlarining turlari:*

- *milliy va xalqaro OAV tizimlarida jurnalistik faoliyat;*
- *OAV tizimlarida televideniye va radiodagi muharririyatlarga ijodiy rahbarlik,*
- *OAV tizimlarida televideniye va radiokanallarga rahbarlik,*
- *ilmiy-tadqiqot faoliyati;*
- *ma'naviy-ma'rifiy faoliyat;*
- *tashkiliy-boshqaruv faoliyati;*
- *oliy, malaka oshirish va qayta tayyorlash ta'lim muassasalarida ilmiy-pedagogik hamda o'rta maxsus, kasb-hunar ta'lim muassasalarida pedagogik faoliyat (o'rnatilgan tartibda)*

1.2.4. 60320100 - *Jurnalistika: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy vazifalari.*

60320100 - *Jurnalistika: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi bo'yicha Milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, ob'yektlari va turlariga muvofiq bakalavriyat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo'lishi lozim:*

Tashkiliy-boshqaruv hamda ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish faoliyatida:

- OAV faoliyatini yo'lga qo'yish, uning huquqiy asoslari, tashkiliy tuzilmalari hamda qonun asosida amalga oshiriladigan faoliyatini yo'lga qo'yish;
- ishlab chiqarish faoliyati sifatini boshqarish jarayonlarini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq qilish;
- ishlab chiqarish jarayonlarini amalga oshirish uchun zarur bo'lgan xodimlar ijodiy jamoasi, faoliyat vositalari va resurslarini rejalashtirish;a
- axborot texnologiyalari tizimini yaratish va ulardan foydalanish bilan bog'liq bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash metodlari va mexanizmlarini ishlab chiqish;

- axborot texnologiyalaridan foydalangan holda ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash mexanizmlarini ishlab chiqish;
- atrof-muhitni muhofaza qilish va mehnat xavfsizligi talablariga mos kelishi borasida ishlab chiqarish jarayonlarini nazorat qilish;
- jamoada ijtimoiy va ma'naviy-ma'rifiy ishlarni tashkil etish va boshqarish;
- fikrlar har xil bo'lgan sharoitda to'g'ri va sog'lom qaror qabul qilish;
- bajarayotgan faoliyati bo'yicha ish rejasini tuzish, nazorat qilish va amalga oshirilgan ishning natijalarini baholash.

Axborot-tahliliy faoliyatida:

- ilmiy va amaliy faoliyatda jurnalistik ijod mahorati va ko'nikmalarini rivojlantirib borish va ulardan foydalanish;
- milliy va xalqaro kasbiy etika kodeksiga rioya qilish;
- ishlab chiqarish jarayonlarini amalga oshirish uchun zarur bo'lgan resurslarni rejalashtirish;
- ishlab chiqarish faoliyati sifatini ta'min etuvchi boshqarish jarayonlarini ishlab chiqish va tatbiq qilish;
- ishlab chiqarish jarayonlarida atrof-muhit muhofazasi, yong'in, texnika va mehnat xavfsizligini ta'minlash;
- yo'nalishiga mos mavzulardagi loyihalar, manbalar, adabiyotlar, elektron video va audio maxsulotlarni ekspertiza qilish;
- ixtisoslikka mos sohalar bo'yicha konsalting xizmatlarini ko'rsatish;
- soha bo'yicha tegishli servis xizmati ko'rsata olishi, jurnalistika sohasida maslahatchilik, tarjimonlik, axborot to'play olish yo'llari, uslublarini qo'llay olishi va tashkiliy ishlarni bajara olish;
- yo'nalishiga mos mavzulardagi loyihalar, manbalar, adabiyotlar, elektron video va audio mahsulotlarni ekspertiza qilish;
- ixtisoslikka mos sohalar bo'yicha konsalting xizmatlarini ko'rsatish.

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

- milliy va xorijiy OAV faoliyatini tadqiq qilish, ular faoliyatidagi yutuq va kamchiliklarni jahon jurnalistikasi sifat va standart mezonlariga qiyoslagan holda milliy jurnalistika va OAV faoliyati uchun samarali bo'lgan jihatlarni ko'rsatib bera olish;
- internet tarmog'ida eng yangi ilmiy, jurnalistik ijodga oid yutuqlar haqidagi informatsiyani maqsadga yo'nalgan holda qidirish va topish;
- ilmiy-tadqiqot va ishlab chiqarish jamoasi tarkibida (tayyorlanganlik profiliga mos ravishda) kasbiy faoliyat masalalarini yechish;
- ilmiy-tadqiqot ishlanmalarini tayyorlash, jurnalistik, publisistik va filologik adabiyotlar ekspertizasini amalga oshirishda qatnashish;
- ma'lumotlarni jamlash, qayta tayyorlash, mavzu bo'yicha ilmiy ma'lumotlarni tizimli tahlil qilish;
- o'tkazilayotgan ilmiy-tadqiqot loyihalari mavzusi bo'yicha modellar, metodlar, tahliliy ob'yekt va predmetni o'rganish, mavzu muammosini tadqiq qilish va ilmiy yechimlarini ishlab chiqish;

- ilmiy nazariy qarashlari va OAV amaliy faoliyati bo'yicha eksperimental tadqiqotlarni o'tkazish va ularning natijalariga ishlov berish;
- ilmiy hisobotlar va tushuntirish xatlarini ishlab chiqish;
- o'tkazilayotgan tadqiqotlar mavzusi bo'yicha ilmiy hisobotlar, loyihalashtirish ishlarini tayyorlash, mustaqil ishlar va bibliografiyalar tuzish;
- ilmiy-amaliy anjumanlarda ishtirok etish va ilmiy jurnallarga maqolalar tayyorlash;
- tadqiqot natijalari va ishlanmalarini tatbiq etish;
- ma'lumotlarni jamlash, qayta tayyorlash, mavzu bo'yicha ilmiy ma'lumotlarni tizimli tahlil qilish.
- oliy ta'lim, qayta tayyorlash va malaka oshirish, professional ta'lim muassasalarida mutaxassisligi buyicha pedagogik va o'quv-uslubiy faoliyat yuritish;
- o'quv jarayonini va ilmiy faoliyatni tashkil qilish, zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan, o'qitishning texnik vositalaridan foydalanib o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish;
- elektron (e-learning), mobil (m-learning), masofaviy axborot texnologiya va o'quv- metodik majmualarni mukammal o'zlashtirish;
- pedagogik va ilmiy mahorati hamda malakasini muntazam oshirib borish.

2. 60320100 - *Jurnalistika: xalqaro jurnalistika ta'lim yo'nalishi* bo'yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar

2.1. Umumiy kompetensiyalar:

- davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoliy-iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;
- xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, tabiiy ilmiy fanlar bo'yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo'lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;
- axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida qo'llay bilishi, axborotlarni yig'ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo'lishi, faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olish;
- yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;
- sog'lom turmush tarzi va unga amal qilish zaruriyati to'g'risida tasavvurga ega bo'lish.

2.2. Kasbiy kompetensiyalar:

- davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoliy-iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;
- xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, tabiiy ilmiy fanlar bo'yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo'lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;

- axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida qo'llay bilishi, axborotlarni yig'ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallash;
- sog'lom turmush tarzi va unga amal qilish zaruriyati to'g'risida tasavvurga ega bo'lish.
- dunyoqarash bilan bog'liq tizimli bilimlarga ega bo'lishi;
- Vatan tarixini bilishi, ma'naviy milliy va umuminsoniy qadriyatlar masalalari yuzasidan o'z fikrini telejurnalist sifatida bayon qila olishi va ilmiy asoslay bilishi, milliy g'oyaga asoslangan faol hayotiy nuqtai nazarga ega bo'lishi;
- insonning boshqa insonga, jamiyatga va atrof muhitga munosabatini belgilovchi huquqiy hamda ma'naviy mezonlarni bilishi, kasb faoliyatida ularni hisobga olib bilishi;
- axborot yig'ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo'lishi;
- tegishli bakalavriat yo'nalishi bo'yicha raqobotbardosh umumkasbiy tayyorgarlikka ega bo'lishi;
- yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olishi;
- OAV, teleradiojurnalistikaning huquqiy asoslari, tashkiliy tuzilmalari hamda qonun asosida amalga oshiriladigan faoliyatini yo'lga qo'yish;
- ilmiy va amaliy faoliyatda teleradiojurnalistik ijod mahorati va ko'nikmalarini rivojlantirib borish va ulardan foydalanish;
- xalqaro jurnalistika sohasidagi milliy va xalqaro kasbiy etika kodeksiga rioya qilish;
- geosiyosiy dunyoqarash bilan bog'liq tizimli bilimlarga ega bo'lish;
- audiovizual axborot vositalari orqali axborot xizmati ko'rsatish qobiliyatlariga ega bo'lishi:
- global kompyuter tarmoqlarida ma'lumotlar bilan ishlash;
- yangiliklar va axborot saytlari kontentini yaratish va to'ldirib borish.

Bibliografik ma'lumotlar

UDK: 002:651.1/7.

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

Audiovizual jurnalistika, telejurnalistika, radiojurnalistika, eshittirish, ko'rsatuv, auditoriya, reportaj, axborot – kommunikasion boshqaruv, tahririyat boshqaruvi, xalqaro sharh, audiovizual loyiha, promoushn, monitoring, sharhlovchilik, prodyuserlik, ijodiy guruh rahbari, amaliy ko'nikmalar, amaliyot, jurnalist surishtiruvi, interfaol jurnalistika, intervyu-dialog, kompozisiya, kreativ, media-biznes, personal jurnalistika, plyuralizm, tok-shou, faktologik janrlar, frilans, xronika, epitajli intervyu, zamonaviy tadqiqot metodlari, axborot va zamonaviy pedagogik texnologiyalar, modellar va modellash, virtual elektron bilim manbalari, nazariya, dalillash, dezinformasiya, jadidlar matbuoti, janr, radio jingl, imijmeyker, interaktiv jurnalistika, mediata'lim, matbuot konferensiyasi, media–matn, montaj, personal jurnalistika, plyuralizm, postindustrial jamiyat.

KELISHUV VARAG'I

ISHLAB CHIQUILDI:

O'zbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universiteti rektori

Sh.T.Qudratxo'ja

“ ” 2021-yil

KELISHILDI:

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi huzuridagi Oliy ta'limini rivojlantirish tadqiqotlari va ilg'or texnologiyalarni tatbiq etish markazi direktori v.b.

M.X.Esanov

2021-yil

M.O'.

O'zbekiston Jurnalistlari ijodiy uyushmasi raisi

O.A.O'sarov

2021-yil

M.O'.

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti rektori

I.U.Madjidov

2021-yil

M.O'.

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti rektori

U.B.Azizov

2021-yil

M.O'.

O'zbekiston Milliy axborot agentligi bosh direktori

A.K.Ko'chimov

2021-yil

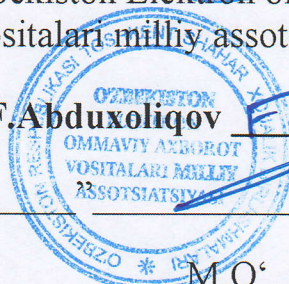

M.O'.

O'zbekiston Elektron ommaviy axborot vositalari milliy assotsiatsiyasi raisi

F.F.Abduxoliqov

2021-yil

M.O'.